

2ª EDICIÓ PREMI SANTA EULÀLIA DE NOVEL·LA DE BARCELONA

CLIPPING

PREMSA IMPRESA

**VALOR
ACUMULAT:
201.679,45€**

PREMI LITERARI

ALGUNS ESCENARIS DE 'VEUS DE MORT ALS ENCANTS VELLS'

L'escriptora Sylvia Lagarda-Mata guanya el premi Santa Eulàlia de novel·la barcelonina, creat per Àfora Focus Edicions i Comanegra, implicant el detectiu d'Edgar Allan Poe en la llegenda del llibreter assassí en sèrie.

Dupin, a la Barcelona del 1840

ANNA ABELLA
Barcelona

Un llibreter assassí en sèrie a la Barcelona del 1836, un malvat que es va rabejar matant els seus col·legues per tota la ciutat, va ocupar les cròniques de successos en diversos diaris de l'època, com *La Gazette des Tribunaux* de París. La informació va derivar en una truculenta llegenda que va inspirar autors com Gustave Flaubert i es va creure certa durant gairebé un segle fins que, el 1928, el consensuós editor Ramon Miquel i Planas la revelaria com una *fake news avant la lettre*. L'escriptora Sylvia Lagarda-Mata ha estirat aquest fascinant fil per aconseguir un perfecte còctel maridat amb un

protagonista de luxe que viatja a la capital catalana per investigar el cas: Auguste Dupin, el cèlebre detectiu creat per Edgar Allan Poe, pioner del gènere policíac des del fundacional *Els crims del carrer Morgue*. El resultat és *Veus de mort als Encants Vells*, al mateix temps novel·la històrica i novel·la negra, a més d'un fresc social d'aquella ciutat encara empresonada entre les muralles medievals, que li ha valgut a l'autora el segon premi Santa Eulàlia de novel·la de Barcelona, impulsada pel Grup Focus i l'editorial Comanegra.

Lagarda-Mata (Barcelona, 1961), cronista de la ciutat i autora de diversos llibres de divulgació històrica —de *Fantasmes de Barcelona a Catalunya, terra de pirates* o *Catalunya, terra de bandolers*— però

també de dues novel·les, va rebre ahir el premi en un acte celebrat al teatre Goya. Dotat amb 25.000 euros, el guardó, que es referma com un dels més importants de Catalunya, reconeix una obra inèdita en català i impulsa la creació vinculada a la ciutat fomentant el talent narratiu local.

La minuciosament documentada *Veus de mort als Encants Vells*, que arriba demà a les llibreries en

La novel·la transmet «una atmosfera de carrers foscos, d'una ciutat envoltada de muralles»

coedició d'Àfora Focus Edicions i Comanegra, proposa, assenyala l'autora, «un viatge en el temps al 1840, a una Barcelona que llavors era una ciutat de moda d'Europa, que tots els intel·lectuals i literats estrangers desitjaven dir que havien trepitjat», i que atrau un Auguste Dupin que se sent involucrat directament en el cas de l'assassí de llibreters.

És tot un homenatge a Poe, encara «poc reconegut com a creador de la novel·la detectivesca», opina. En els tres relats en els quals apareix Dupin —*Els crims del carrer Morgue*, *El misteri de Marie Rogêt* i *La carta robada*— el nord-americà «havia descrit el personatge amb pinzellades molt subtils i de manera ambigua», explica Lagarda-Mata. Això li va per-

metre anar més enllà d'aquestes poques pistes i imaginar un Dupin que tot i que nascut a París va poder viure temporades a Perpinyà, zona del sud de França on també es parlava català, i així fer versemblant que pogués entendre's amb els barcelonins.

La Inquisició

«La llegenda originària parlava d'un llibreter inculte que venia i comprava llibres, més interessat per si estaven ben enquadrats i obsessionat per les obres úniques. Però en aquesta novel·la els seus motius no són els mateixos. Jo he volgut fer un pas més en el suspens i he jugat amb la idea que l'assassí fa la sensació que busca llibres relacionats amb la Inquisició, un element tètric i angoi-

Zowy Voeten

Sylvia Lagarda-Mata, guanyadora del premi Santa Eulàlia de novel·la barcelonina, ahir.

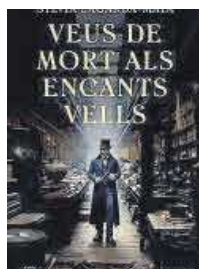
xant», revelava l'escriptora poc abans de fer-se públic el premi, junt amb l'editor editorial de Comanegra, Jordi Puig, i Fèlix Riera, director d'Àfora Focus Edicions, que apunta al potencial escènic i cinematogràfic, «que pot inspirar projectes televisius i teatrals» d'un relat que «enllaça ficció i realitat» posant el focus en una Barcelona que com a «ciutat literària és un motor d'històries».

Així doncs, segons l'opinió del jurat, aquesta intriga «de ficció detectivesca, amb tocs fantasmagòrics», recrea «un mapa de la ciutat ric en matisos socials, econòmics i polítics» i ofereix «una descripció rigorosa de l'ambient urbà de l'època». Fent coprotagonista una Barcelona en la qual se succeeixen les revoltes populars contra clergat i noblesa –les bullangues–, Dupin transita per escenaris desapareguts o traslladats com les desconegudes coves i les barraques de la Vinyeta, a Montjuïc (niu de malfactors), les Voltes d'en Cirés (un fosc corredor al costat del Portal de Santa Madrona propici

per rebre una ganivetada al sortir d'un bordell), el carrer de l'Infern (a prop de la catedral) o el més important en la trama, els Encants Vells. «Eren els més antics d'Europa, originaris de l'edat mitjana», destaca Lagarda-Mata, llavors ubicats extramurs, als porxos de l'entorn de la Llotja de Mar, a la zona de l'actual plaça de

Correus, entre el carrer de la Fusteria i l'enderrocat antic convent de Sant Sebastià. «El comte de Barcelona els havia fet traslladar fora de les muralles quatre segles enrere per evitar el contagi durant les epidèmies de pesta al revendre objectes utilitzats. Allà hi havia també els revedors de llibres de segona mà, que van generar la llegenda de l'assassí de llibreters», afegeix.

La novel·la transmet, destaca Riera, «una atmosfera de carrers foscos i ofegats, d'una ciutat envoltada de muralles que encara trigarà més de deu anys a fer caure, a punt d'experimentar un renaixement, de creuar el Rubicó cap a la nova modernitat que li porta llum». ■

Yolanda Díaz

VICEPRESIDENTA DEL GOVERN CENTRAL

- La vicepresidenta del Govern i líder de Sumar, Yolanda Díaz, continua mostrant poca capacitat d'afegir voluntats al seu projecte. L'última organització que ha mostrat el seu malestar és Esquerra Unida, que recorda que el seu pes orgànic és molt més gran que una simple fracció del 30% que el reglament de Sumar vol reservar als partits adherits.

Sylvia Lagarda-Mata

ESCRITORA

- Sylvia Lagarda-Mata ha rebut el premi Santa Eulàlia, promogut pel Grup Focus i l'editorial Comanegra, per *Veus de mort als Encants Vells*, una novel·la en què creua la llegenda del llibreter assassí de Barcelona i la figura del detectiu Auguste Dupin amb un escenari poc explotat literàriament, la Barcelona del XIX abans de la demolició de les muralles.

Ramon Agenjo

PRESIDENT DE BARCELONA OBERTURA

- Barcelona Obertura promou al llarg de l'any l'atracció del turisme cultural cap als grans temples de la música clàssica i la lírica de Barcelona. La seva temporada de primavera, el Barcelona Obertura Spring Festival, inclou grans esdeveniments a L'Auditori, el Liceu i el Palau de la Música i també 23 concerts gratuïts en llocs singulars.

Auguste Dupin arriba a Barcelona per guanyar el II premi Santa Eulàlia

Sylvia Lagarda-Mata recupera el detectiu de Poe a 'Veus de mort als Encants Vells'

FRANCESC BOMBÍ-VILASECA
Barcelona

“Què passaria si un gran detectiu vingués a Barcelona a resoldre un crim?”, li va preguntar a Sylvia Lagarda-Mata (Barcelona, 1961) el seu amic Miquel Mora. Dit i, al cap d'uns anys, fet, amb una novel·la que, a més, acaba de guanyar el II premi Santa Eulàlia de Novel·la sobre Barcelona: *Veus de mort als Encants Vells* (Comanegra), que demà mateix arriba a les llibreries. I qui és el detectiu? Doncs ni més ni menys que el primer de la literatura, l'Auguste Dupin ideat per Edgar Allan Poe a *Els crims del carrer de la morgue* el 1841. Lagarda-Mata, però, no només el converteix en protagonista, sinó que per a la trama fa servir el que podria ser el primer assassí en sèrie: el llibreter assassí de Barcelona, que es va publicar com a fet verídic –i d'autor anònim– el 1836 a la *Gazette des Tribunaux*, i que va tenir ressò en plomes com les de Jules Janin i Charles Nodier, i fins i tot un jove Flaubert. Aquí, però, no va arribar fins que Ramon Miquel i Planas va traduir i adaptar la versió de Flaubert i més tard en va fer la seva pròpia, el 1928 (*La llegenda del llibreter assassí de Barcelona*), que fa uns anys encara va repescar Marcel Fité a la novel·la *La véritable histoire del llibreter assassí de Barcelona* (Edicions de 1984, 2020).

Segons el jurat, format per Francesc Ardolino, Lluïcia Ramis, Enric H. March, Jordi González i Alba Cayón, “el text manté un joc literari amb dos

Sylvia Lagarda-Mata recull el guardó de mans de la consellera de Cultura, Natàlia Garriga

grans referents històrics combinats de manera original i versemblant”, i destaca “el treball minuciós de documentació d'arxiu i la capacitat de traslladar la informació dins un relat de ficció detectivesca, amb tocs fantasmagòrics, ambientat en la Barcelona de mitjan segle XIX”, a més de “la recreació d'un mapa de la ciutat ric en matisos socials, econòmics i polítics”, sense oblidar “una menció especial a la construcció de personatges,

diàlegs i transicions que deixen intuir un gran potencial escènic i cinematogràfic”. I és que un dels objectius del premi, amb una dotació de 25.000 euros, és, com ha dit Fèlix Riera, director d'Afora Focus Edicions –convocat del premi amb l'editorial Comanegra–, “anar més enllà del text escrit i fer sinèrgies amb el teatre i l'audiovisual”. Per Riera, “tot és literatura a la ciutat de Barcelona”, per explicar que el guardó aquest any

també consisteix en una fotografia de Francesc Català-Roca en què un nen mira l'aparador d'una llibreria. Per l'editor Jordi Puig, a més de ser “el còctel perfecte pel premi”, entre la història i la crònica criminal, la novel·la “eixampla el plànol de la Barcelona de l'època”. Un plànol que porta el protagonista a la Rambla, esclar, però també als Encants –els més antics d'Europa, ja que daten de l'edat mitjana–, llavors al voltant de

l'actual plaça de Correus, però també passa per la plaça de l'Oli, o les barraques de la Vinyeta, a Montjuïc, les voltes d'en Cirés o l'hospital de la Santa Creu, i fins i tot a l'històric teatre anatòmic de l'actual Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya.

L'autora, experta en la història de la ciutat, no es limita a situar Dupin a la ciutat per resoldre uns crims, sinó que en traça una peripècia vital “omplint els buits que va deixar Poe, que són molts”. Així, d'una banda fa que sigui criat a Perpinyà, de manera que no té problema per entendre's amb els barcelonins, i de l'altra insisteix molt en la seva relació amb l'escriptor nord-americà, una relació ambigua que amplifica a partir d'un passatge en què Poe els descriu “passejant per la nit de

La novel·la s'inspira en la llegenda del llibreter assassí de Barcelona que es va publicar a França el 1836

París agafats pel braç”.

L'escriptora explica que “Barcelona ha estat cíclicament una ciutat de moda a Europa, com era el 1840”, quan situa la trama, una època convulsa amb bullangues i molta tensió. “Els catalans tenim molta recança a tirar-nos floretes, ens encanta el Londres victorià de Jack l'Esbudellador, però Barcelona dona molt de si i es mereix aquest joc”, assegura Lagarda-Mata, que sense renegar-ne tampoc vol tancar la novel·la en els gèneres històric o negre.

Tot i que feia “molts anys que l'estava gestant la novel·la”, l'existència del premi la va esperonar a acabar-la i centrar-la geogràficament, perquè “el lector es pugui traslladar amb una màquina del temps a una ciutat empenjada per les muralles”.

L'escriptora Sylvia Lagarda-Mata, ahir a Barcelona. FRANCESC MELCION

El llibreter assassí de Barcelona torna a actuar

Sylvia Lagarda-Mata guanya el premi Santa Eulàlia de novel·la

JORDI NOPCA
BARCELONA

El primer assassí mediàtic de Barcelona tenia una relació malaltissa amb la literatura. Va actuar, suposadament, durant el primer terç del segle XIX, i al cap dels anys es va descobrir que era una invenció de la premsa francesa. El cas va ser tan popular que fins i tot un tòtem de la literatura com Gustave Flaubert li va dedicar un conte, *Bibliomania* (1837), abans que altres autors del país s'hi sumessin, com ara Charles Nodier i Jules Janin. A Barcelona va ser Ramon Miquel i Planas qui va aprofundir en el personatge a *La llegenda del llibreter assassí de Barcelona* (1928), llibre esquitxat de tenebrisme des del primer paràgraf: "Vivia, no fa gaire temps, en un carreró estret i ombriu de Barcelona, un d'aquests homes de rostre demarcat, de mirada tèrbola i reconcentrada; personatge de condició satànica i desconcertant com els que, en els seus desvaris, feia reviure Hoffmann, l'autor dels *Contes fantàstics*, prou coneguts. Tal era en Vicens el llibreter".

Gairebé un segle després de l'aproximació de Miquel i Planas –revisada per Marcel Fité a *La veritable història del llibreter assassí de Barcelona* (Edicions de 1984, 2020)–, Sylvia Lagarda-Mata hi ha tornat, i la seva aproximació ha mesrescut el segon premi Santa Eulàlia

de novel·la, dotat amb 25.000 euros i convocat per l'editorial Comanegra i el grup Focus. *Veus de mort als encants vells* transforma aquella història truculenta en una novel·la de misteri i acció protagonitzada pel primer detectiu de la història, Auguste Dupin, ideat per Edgar Allan Poe a *Els crims de la rue Morgue* (1841). "La llavor del llibre va néixer del rept amb un bon amic, en Miquel Mora, que em va plantejar si seria possible que un dels grans literats hagués vingut a resoldre un crim a Barcelona", comenta l'autora, que no va trigar a recordar la història del llibreter assassí i la va connectar amb Poe, a qui la novel·la en part homenatja. "Va ser Poe qui va crear la novel·la detectivesca –afegeix l'autora–. El que planteja la novel·la és que, a través del detectiu de Poe i el seu ajudant, s'arribi a resoldre la llegenda del llibreter assassí".

La Barcelona del segle XIX

Nascuda el 1961 a Barcelona, Sylvia Lagarda-Mata ha combinat la docència amb l'escriptura de guions i de llibres de no-ficció com ara *Fantasmes de Barcelona* (Angle, 2009), *El diable és català* (Angle, 2014) i el recent *Catalunya, terra de bandolers* (Angle, 2023). Cronista i divulgadora d'històries, sovint fosques, de la capital catalana, Lagarda-Mata ha publicat dues novel·les abans de *Veus de mort als encants vells: Mazapanes amargos* (RBA, 2008) i *L'ombra de la Magui encara és al*

jardí (Columna, 2020). "Barcelona té un paper fonamental, a la novel·la, podríem dir que és un personatge més –comenta l'autora–. El 1840, any en què transcorre l'acció, és una ciutat que ja està de moda". La Barcelona que mostra l'autora és un lloc de contrastos: "Va ser una de les primeres ciutats a tenir voreres, que eren de fusta, perquè les senyores no s'embrutessin amb el fang dels carrers. També era un lloc on a Montjuïc vivia gent a les coves".

La Barcelona de la primera meitat del segle XIX també disposava d'un dels Encants més antics d'Europa. "Després d'una epidèmia de pesta, la venda d'articles de segona mà com la roba, els mobles i altres objectes es va traslladar al carrer de la Fusteria, fora de la muralla", explica. Els llibres, en canvi, es venien a la plaça de Sant Sebastià. És allà on es mou el llibreter assassí, que a la novel·la es dedica a matar altres companys de professió perquè persegueix un llibre relacionat amb la Inquisició. Dupin, que Lagarda-Mata imagina amb arrels familiars a Perpinyà –per això parla català amb fluïdesa–, arriba a la ciutat per desemmascarar l'assassí. "La trama projecta la mirada de la França del progrés en una ciutat que lluita per aquesta modernització –assegura Fèlix Riera, director de la Fundació Romea, vinculada a Focus–. En aquest sentit, és una novel·la on conviu la foscor dels assassinats amb la llum de la Il·lustració".

LES CARES DEL DIA

José M. Albares

● El ministre d'Exteriors espanyol va ser molt qüestionat ahir quan es va saber que el govern espanyol ha aprovat la venda d'armament a Israel, malgrat que havia assegurat que no ho havien fet des del 7 d'octubre. El ministeri assegura que les vendes estaven pactades d'abans, però tant Sumar com ERC li demanen explicacions. **p. 09**

Albert Esteve Palós

● El director del Centre d'Estudis Demogràfics va agrair ahir el suport polític i acadèmic a aquesta institució, fundada ara fa 40 anys i dirigida els primers 30 per Anna Cabré. Albert Esteve va voler remarcar, en l'acte celebrat a la Generalitat, el moment demogràfic "apassionant" en una Catalunya que ha arribat als 8 milions d'habitants molt abans del previst. **p. 11**

S. Lagarda-Mata

● L'escriptora barcelonina va guanyar ahir el premi Santa Eulàlia de novel·la, que convoquen Comanegra i Focus, amb *Veus de mort als Encants Vells*, en la qual fa que sigui el detectiu Auguste Dupin –creat per Edgar Allan Poe– el que indagui en la història del llibreter assassí, un personatge barceloní de principis el segle XX. **p. 24**

GUARDÓ**Sylvia Lagarda-Mata guanya el premi Santa Eulàlia****Lluís Llorc**
BARCELONA

La novel·la *Veus de mort als Encants Vells*, de Sylvia Lagarda-Mata, ha guanyat la segona edició del premi Santa Eulàlia de novel·la de Barcelona, dotat de 25.000 euros i convocat per l'editorial Comanegra i la productora Focus.

Veus de mort als Encants Vells és un thriller històric ambientat amb rigor a la Barcelona encara emmurallada del 1840 i protagonitzat pel detectiu Auguste Dupin (personatge creat per Edgar Allan Poe) i el jove mosso d'esquadra Josep Lluís Teixidor. Tots dos persegueixen l'assassí de llibreters, considerat el primer assassí en sèrie de la ciutat... tot i que sigui mentida. "És el que avui en diríem una *fake news*, perquè es va inventar la llegenda un diari francès i durant un segle es va donar per bona", va explicar l'autora.

Per a Jordi Puig, director editorial de Comanegra, aquesta novel·la "té els ingredients perfectes per preparar un còctel literari ideal per guanyar aquest premi".

Fèlix Riera, director d'Àfora Focus Edicions, va afirmar que la novel·la de Lagarda-Mata "crea un lligam entre la realitat, la història i la ficció de la ciu-

tat; el gènere només funciona si l'atmosfera està ben creada, com és el cas."

Sylvia Lagarda-Mata (Barcelona, 1961) és una cronista i divulgadora de la història de Barcelona, en especial, de la Barcelona fosca i criminal. Ha publicat llibres com ara *Fantasmemes de Barcelona* i *El diable és català*, i les novel·les *Mazapanes amargos* i *L'ombra de la Magui encara és al jardí*.

"L'obra parteix d'un repte que em va proposar el meu amic Miquel Móra, sobre què passaria si venia un detectiu famós a investigar un crim a Catalunya." Lagarda-Mata, que havia estat llegint sobre l'assassí de llibreters, va pensar en dos candidats, Sherlock Holmes i Auguste Dupin. "Vaig triar Dupin perquè és el més antic." "La intenció era dur el lector fins a la Barcelona del 1840, que, aleshores, era una ciutat de moda a Europa, com després ho va tornar a ser pels Jocs Olímpics i encara ho és."

Lagarda-Mata ja tenia molta documentació de l'època, però la va ampliar per "evitar cap mena d'error històric" i va descobrir molts detalls interessants. Per això va agrair la bona feina de l'editor, Jordi Puig, que va impedir que la documentació es mengés la novel·la. ■

NOVEL·LA GUARDONS

Premi Santa Eulàlia per a la barcelonina Sylvia Lagarda-Mata

Amb el thriller històric 'Veus de mort als Encants Vells'

ACN

| BARCELONA | La cronista i divulgadora de la història criminal de Barcelona Sylvia Lagarda-Mata (Barcelona, 1961) va guanyar ahir la segona edició del Premi Santa Eulàlia de novel·la amb l'obra *Veus de mort als Encants Vells*. Es tracta d'un thriller històric en el qual el cèlebre detectiu Auguste Dupin, creat per Edgar Allan Poe, persegueix un assassí de llibreters a la capital catalana del 1840. L'autora retrata un cas que va aparèixer a la premsa catalana i francesa del moment i que va resultar que no era real, tot i que durant un segle es va creure el contrari. L'escriptora es va mostrar contenta de rebre aquest guardó, dotat amb 25.000 euros i

Sylvia Lagarda-Mata.

creat per l'editorial Comanegra i Afora Focus Edicions, i va aprofitar per reivindicar el potencial de la ciutat en l'àmbit literari. "Barcelona es mereix el seu llibre de fantasmes", va afirmar, "tenim un lloc que do-

na molt de si". Si Dupin i l'assassí protagonitzen la història, la coprotagonista és sens dubte la ciutat de Barcelona. "He intentat que el lector es traslladi mentalment a la ciutat que coneix, però d'una altra època, com si hagués viatjat amb una màquina del temps", va dir.

Lagarda-Mata, llicenciada en Ciències de la Informació i màster en Comunicació Audiovisual, escriu des de finals dels 70 sobre els mites i la iconografia de Barcelona. Entre els seus llibres destaquen els assajos divulgatius *Fantasmes de Barcelona*, *El diable és català*, *Catalunya, terra de pirates i Catalunya, terra de bandolers*, i les novel·les *Mazapanes amargos* i *L'ombra de la Magui encara és al jardí*.

PREMSA DIGITAL

ENTREVISTES

[Entrevista a la guanyadora del certamen al Més 3/24, de TV3](#)

ARTICLES

[Peça sobre l'acte d'entrega del premi al Telenotícies vespre, de TV3](#)

[Article sobre la cerimònia d'entrega del premi, a CCMA](#)

[Article sobre la cerimònia, a Betevé](#)

[Article sobre la novel·la guanyadora, a Núvol](#)

[Article sobre la cerimònia d'entrega del premi, a VilaWeb](#)

[Article sobre la cerimònia d'entrega del premi, a Metròpoli Abierta](#)

[Article sobre la cerimònia d'entrega del premi, a El Temps](#)

[Article sobre la cerimònia d'entrega del premi, a Segre](#)

[Article sobre la novel·la guanyadora del certamen, a L'illa dels llibres](#)

